Ч. 27 (13.572). Львів, четвер 1. лютого 1934. [illegible] Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Велике льосування премій для передплатників „ДІЛА“.

Дванадцять проголошених премій становлять першу замкнену ґрупу премій. У льосуванні цієї ґрупи братимуть участь тільки ті передплатники „Діла“, які перед замкненням конкурсу вирівняють залеглости і вплатять передплату **згори** за час до кінця червня ц. р. Очікуємо дальших зголошень. Прізвища учасників цього конкурсу проголосимо перед льосуванням на сторінках „Діла“.

Рівночасно заповідаємо дальші премії, з яких утворимо другу ґрупу премій. Участь у льосуванні другої ґрупи матимуть:

А) Учасники льосування першої ґрупи, себто всі ті, які вирівняють залеглости і вплатять передплату **згори** за час до кінця червня ц. р.

Б) Ті передплатники, які вирівняють залеглости і вплатять перед льосуванням біжучу передплату.

В) Читачі й установи, які дотепер не були передплатниками, однак перед льосуванням вплатять біжучу передплату і зобовяжуться бути постійними передплатниками „Діла“.

В цей спосіб **піврічні** передплатники братимуть участь **у льосуванні обох ґруп** премій, а **точні** місячні передплатники тільки **в другій ґрупі премій.**

Льосування відбудеться прилюдно і всі охочі Передплатники матимуть право бути при цьому акті приявними.

Сподіємося, що наші Вп. Передплатники і Читачі оцінять як слід важність нашого конкурсу і точною вплатою передплати рішать про свою участь у льосуванні дійсно гарних і дуже цінних премій.

Новий конкурс Ред. „Діла“.

КОЖНИЙ МОЖЕ СТАТИ ПИСЬМЕННИКОМ!

Найцікавіший момент свого життя,
найцікавішу пригоду,
найцікавіше переживання
пробуйте описати, як умієте і пришліть до Редакції „Діла“.

Цей конкурс розписує наша Редакція для всіх читачів, не тільки для письменників і робітників пера. Кожний може спробувати списати те, що пережив, чув або придумав, не журячись про мову і стиль, з єдиною думкою, щоб

ЙОГО ОПОВІДАННЯ БУЛО ЦІКАВЕ.

Розмір такого оповідання має бути від одного до двох фейлетонів „Діла“, себто від 7—20 сторінок шкільного зшитка. Можна підписати його власним прізвищем або псевдонімом; при псевдонімі додати зачинену коперту з правдивим прізвищем, щоб на випадок признання нагороди знати, кому і куди її переслати.

За найкращі оповідання або спомини призначує Редакція три нагороди:

1-а НАГОРОДА 30 ЗОЛОТИХ.

2-а НАГОРОДА 20 ЗОЛ.

3-а НАГОРОДА — КОМПЛЄТ КНИЖОК, виданих „Ділом“.

Ті оповідання чи спомини, що будуть відповідати вимогам, друкуватимемо у фейлетонах „Діла“.

Нагороди будуть проголошені 15. березня 1934 р.

Рукописи просимо присилати на адресу нашої Редакції. Прохаємо писати на одній сторінці; коли неможливо на машинці, треба писати дуже читко і з великими відступами між рядками, щоб можна було зробити необхідні мовні поправки.

Православний екзархат на Волині?

(КАП). Повідомляють, що істнує проект утворити православний екзархат на Волині. Як кандидата на екзарха (заступника митрополита) називають православного епископа Пантелеймона Рожновського, що має родину у Варшаві і живе від 10 літ на Волині.

Як чистили „Комітети совітської молоді“ на Україні.

„Комсомольська Правда“ з 18. ц. м. оповідає про те, якто українські націоналісти (!) розкладали українські комсомольські організації:

„Українські буржуазні націоналісти, обеднані в ріжні контреволюційні організації, рахували на те, що зможуть втягнути до своєї праці молодь і заразити її своїм впливом. Буржуазним націоналістам удалось попасти в комсомол і втягнути туди своїх людей. Вони діставались теж до провідних органів і займали чільні місця для виховання молоді. Проводили вони теж великими видавництвами, такими як „Молодий Більшовик“ і в деяких комсомольських журналах і газетах до „Комсомольця України“ включно. Теорії Скрипника, головно теорія про виховання „національної свідомости“ діставались до шкільних підручників і в літературу для молоді та дітвори. На ріжних становищах стояли люди явно чужі і непевні. Між поодинокими членами йшли такі розмови: „Яке нам діло до Центрального Комітету Совітської Молоді, коли ми маємо свій Центральний Комітет“.

У 1933 р. Комсомол України під проводом партійної організації тов. Постишева допоміг багато у тому, що розкрив українських націоналістів і ворожі їх теорії“.

Що значить „допоміг багато“ знаємо: тисячі українців пішло до вязниць і на Соловки на підставі звичайних доносів. Що значить „націоналісти“ теж знаємо: кожний, кому винайдуть якийсь „ухил“ від комуністичного катехизму, дістає назву націоналіста і капіталістичного запроданця.

—o—

Замах на афґанського премієра.

НОВІ ДЕЛЬГІ, 30. І. ПАТ. На основі непотверджених вісток з Кабулю доконано на афґанського премієра невдалого замаху. Премієра, кажуть, легко ранено. Атентатчик, яким був один афганець, відобрав собі життя.

—o—

Wyciąg z protokułu wspólnego Posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie wiceprezes J. Antoniewicz jako przewodniczący, S. O. W. Medyński i dr. L. Dworzak jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 13. czasopisma Diło z daty Lwów, dnia 18/1 1934 do Sygn. VI. I. Pr. 34/34 na posiedzeniu niejawnem w dniu 22 stycznia 1934 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 18/1 1934 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma Diło Nr. 13 z daty Lwów, dnia 18/1 1934 zawierającego w artykule p. t. „Perechid sprawy“ i t. d. w ustępie od słów „Charakterystyczne“ do słów „Ich krok“, znamiona występku z art. 170 k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862 Dzpp Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu przez szerzenie świadomie fałszywych wiadomości o stosunkach polsko-ukraińskich, pogłębić antagonizm między tymi narodami i w tak. sposób zaniepokoić ogół publiczny. Według §§ 487, 489, 493 pk oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący Medyński w. r. Protokuł Prowadził [illegible] Za zgodność Janowicz st. sekretarz.

Сталін про „силу“ СССР.

Львів, 30. січня 1934

Вчора виголосив Сталін, головний секретар ВКП(б), на конгресі партії в Москві величезне політичне експозе. Тому, що говорив це фактичний диктатор Совітського Союзу, то його промову розтелефонували і розкаблювали по цілому світі.

Говорив він бундючно і самопевно. В основу промови положив тезу, що СССР є сильним і тому саме добув останніми часами так богато дипльоматичних успіхів на полі міжнародньої політики. Колиб Сов. Союз не мав сили, то ясно, що про ці „успіхи“ не могло би бути й мови, бо „в нашій добі рахуються тільки зі сильними“.

Ми можемо цю тезу Сталіна цілковито перевернути і сказати, що капіталістичні країни є фактично навіть в очах Сталіна все таки сильніші за СССР., коли большевицькі головачі так завзято рішили йти з ними на компроміси, резиґнуючи ганебно зі свого основного завдання, а саме з підготовки світової соціяльної революції. Отже річ мається навпаки, як твердить Сталін. Капіталістичні держави вважають СССР тепер таким слабим, що можуть без ніякого ризика входити з ним у взаємини і заключувати навіть пакти про неаґресію, приневолюючи його одночасно до повної та здецидованої резиґнації з т. зв. роблення соціяльної революції у капіталістичних державах.

Багато говорив Сталін на тему безвиглядности війни зі Совітами. На випадок такої війни Совіти, на думку Сталіна, будуть переможцями, бо на задах, чи в запіллі імперіялістичних армій вибухнуть робітничі заворушення та соціяльні перевороти. Шкода тільки, що Сталін не передбачує ще одної можливости, а саме, що на випадок війни зі Совітами можуть вибухнути теж поважні і нечувано криваві заворушення і в запіллі червоної армії. Зате зовсім інакше говорить Сталін про відносини на Далекому Сході. При розгляді японсько-совітського напруження його опускає бундючний і самопевний тон. Крізь сціплені від безсилої люті уста прориваються йому слова капітуляції. „Ми і на далі будемо намагатися вести політику мира і поправляти наші взаємини з Японією. Висловлюємося за миром, боронимо справи мира“. Ці слова сказав Сталін тоді, коли в Японії говорять прилюдно, в пресі та при всяких збірних виступах про необхідність війни зі Совітами і про анексію морського побережа, що належить нині до Совітів.

Дуже приємно та мило обговорював Сталін совітське зближення до Польщі та Франції. Зате кидав громами на сучасну Німеччину, гласкав італійський фашизм, примилювався Кемаль Паші та накивував англійським консерватистам.

Всі ці політичні міркування Сталін завершив звеличуванням совітських господарських „успіхів“ і псалмами на славу другої пятилітки. „Збільшилися — мовляв — інвестиції капіталу, народній прибуток, рільнича продукція, хоч дається завважити занепад числового стану коней і худоби“. Бодай до одного признався, а саме, що попри збільшення „рільничої продукції“ зменшилося число коней і худоби! А чому? На те від Сталіна відповіди ніхто не дістане. Зате ми знаємо, що худоба і коні впали жертвою голодового лихоліття. І такої втрати не може промовчати навіть Сталін. Але мовчить він про зменшення числа населення наслідком голоду. Мовчить тому, що для нього людське життя ціни не має. Коні та корови у спролетаризованій державі російських комуністів мають далеко більшу ціну.

Друга пятилітка обіймає, згідно з пляном, понад 133 міліярди самих інвестицій. Вона має провести електрифікацію СССР, здійснити повну машинізацію за сто відсотків сколєктивізованого рільництва (тепер є там ще 20 відс. індивідуальних господарств) і що найважніше то те, що ця господарська пятилітка має довести до повного знищення „суспільних кляс“, того дивовижного пережитку першої пятилітки. Друга пятилітка має також положити край дотеперішній комуністичній анархії. Сталін не міг під кінець своєї промови ніяк промовчати передовсім залізнодорожних труднощів та недомагань. Другу пятилітку має увінчати такий подвиг, як получення каналами Балтику з Біломорем і Чорного Моря з Каспійським.

Знаємо, що перша пятилітка поважно заломилась. Сам Сталін був примушений свого часу писати про „запаморочення від успіхів“, очевидно уроєних успіхів, у колєктивізації та перестерігати, а навіть грозити всім тим, які безвідповідально та непосильно „реалізували“ деякі нереальні пляни першої пятилітки. Численні „досягнення“ першої пятилітки стоять нині під знаком запиту. До таких належить і справа Дніпрельстану та Дніпрокомбінату: Дніпрельстан стоїть, а про Дніпрокомбінат уже й не говорить ніхто з комуністів. Виявилось, що перша пятилітка була большевикам не під силу і вони вийшли з неї ослабленими під господарським і внутрішньо-політичним оглядом. Нема сумніву, що нагальна реалізація другої пятилітки теж добра їм не принесе. Крім того невідомо, чи видержить її населення, яке при тих великанських большевицьких експериментах переживає величезні життєві труднощі та недоїдає, а в сільській масі паде в значній мірі жертвою голоду.

Ясно, що друга пятилітка зовсім не усунула споміж перших своїх завдань і політичного ударного гасла, а саме, боротьби з контрреволюцією, то значить, кривавої розправи за невдачі переважно з людьми, які нічим тих невдач не спричинять, а тільки стануть жертвенним козлом большевицького гніву за невмолимі закони життя, які ставитимуть непоборні перешкоди у реалізації другої пятилітки. Ясно, що про такі справи червоний диктатор Сталін зовсім не говорив. І цілком зрозуміле, чому він звеличував „силу“ СССР, а не його безсилля.

—o—

Гінденбурґ дякує Гітлерові.

БЕРЛІН, 30. І. ПАТ. З приводу перших роковин перемоги націонал-соціялістичної революції в Німеччині відбулася низка маніфестацій в цілім краю. Президент Гінденбурґ вислав канцлерові Гітлерові письмо з подякою і признанням за його дотеперішню діяльність на становищі державного канцлера.

—o—

Круп при роботі.

Чеська преса довідується, що в металюрґічному концерні Крупа був у минулому році величезний розмах продукції, хоча вивіз за границю поважно зменшився. Круп продукував гармати переважно для Німеччини. Виріб сирого заліза піднісся із 170.000 тон на 670.000 тон, виріб сталі із 680.000 на 840.000 тон. Число занятих робітників зросло із 46.000 на 60.000 осіб.

—o—

Слідство в справі Ставіського.

ПАРИЖ, 30. І. ПАТ. Як запевняє преса, розпочалася вже вирішна фаза доходжень у справі Ставіського. В Байоні переслухано вчора депутованого Боно. Перед судовим будинком зібралася юрба, що привитала посла окликами „до вязниці“. Зогляду на грізну поставу юрби, мусіли покликати жандармерію. В Парижі контролюють байонські бони у поодиноких товариствах обезпечень. Викрито досі фальшиві бони на суму 258 міліонів франків. Правдоподібно ошуканства Ставіського не перевищать суми 360 міліонів франків.

—o—

Експедиція Бирда загрожена.

До Ню Йорку наспіла від Бирда, що вибрався зі 43 людьми на південний бігун, радіотелеґрафічна вістка, з якої виходить, що його експедиція находиться в поважній небезпеці. Члени експедиції замкнені ледами в таборі, якому загрожує величезна ледяна крига при температурі малощо нижчій від точки замерзання води. Чотири інші члени експедиції залишилися в Малій Америці, головній базі експедиції, і вони втратили всякий звязок зі своїми товаришами. Одночасно в критичному положенні знайшовся корабель Бирда „Джакоб Руперт“, відрізаний ледяними горами, так, що не може закинути якоря. В Америці лаштується рятункова допомога для Бирда.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 1. ЛЮТОГО 1934.

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ.

Китаєць здобуває француженку.

(Фраґмент з повісти. Прочитане на Вечорі роздачі літературних премій.)

(Докінчення.)

Панна Боніє зробила на нього, здавалося, те саме враження, що всі. Дивувала його трохи своєю мовчазністю, скромністю. Алеж жінки такі лукаві. Найсолодша мінка покриває в них найчорнішу думку. Зрештою була надто гарною, а що була европейкою, належало гордувати нею. Чеңґ уникав її погляду. Коли питав її, дивився вперто у стелю або стежив за кінчиками своїх черевик. Коли випадково попав поглядом в її очі робив враження людини, що впала у кропиву, бо наче спарений втікав до таблиці і спиною повернений до всіх, покривав її довгим списком скомплікованих знаків.

Так минули два перші роки і почався третій. Одного дня, було це пізно восени, найшов припадком у щоденнику прізвище сенатора Боніє, відзначеного титулом командора почесної леґії. Це прізвище довго танцювало перед ним і не хотіло ховатись у шпальти ґазети. Чеңґ зовсім поважно обмірковував тоді можливість своєї кандидатури при виборах до парляменту і думав, що протекція батька його учениці моглаб розкрити перед ним неодні двері. Посміхався при тім мелянхолійно, алжеж думка була надто фантастична і поза межами всяких реальних комбінацій. Проте, став уважніше приглядатися до панни Боніє, звичайно, тільки тоді, коли міг це робити незамічений від нікого. Запримітив, що румянець вкриває її щоки, коли вимовляв її імя. Чи би була така дуже озлоблена? І чому ці шепоти серед учнів, двозначні усмішки, коли ставив до неї звичайні лекційні запити? Рішився виставити її на пробу. Це не було легко. Брати всю клясу на свідка своїх експериментів не було бажане. Алеж це було неминуче. Зрештою, може так і краще потішав себе, не треба надто вірити власному осудові, він може бути затемнений приязністю почувань, настроїв. Експеримент був простий. Коли одного дня перепитував панну Боніє в обставинах звичайних шепотів, навпів дрімучої уваги, пронизав нараз дівчину своїм найпронизливішим поглядом і спитав по французьки: „А ви, панно Боніє, ви теж так зробилиб?“

Бесіда йшла про якусь дівчину, що жертвувалася для свого батька. Звичайна, банальна тема китайських оповідань і вся Чеңґова хитрість була тільки у несподіваному погляді і безпосередньому запиті. Стало на мить дуже тихо, всі очі повернулися на неї. Дівчина стояла наче в огні, до краю збентежена.

— Отже не почую відповіді? — настоював невблаганий Чеңґ.

— Я? Алеж так, видушила нарешті панна Боніє, звичайно. Коли ви так хочете.

Дехто вже душився під лавкою від здавленого реготу. Дівчина сховала у зшиток червоне аж до волосся обличчя і дві круглі сльози, що заблистіли ненароком на кінчиках її вій, а Чеңґ став записувати таблицю китайськими значками.

Уся решта була вже тайною кількох побачень у роскішному мешканні одного багатого китайця, серед екзотики меблів і світла, пахощів і дискретної чемности. Панна Боніє вибігала із цього сховища азійського дракона з бючим серцем і хлопчичими думками. Naперемінu тужила і реготалася, плакала і надіялася пробігаючи вулиці гамірного Парижа, такі чудні і вульгарні після вибагливого спокою таємного середовища.

Переборити сенаторів спротив було вже завданням наскрізь формальним. Багато помогли Чеңґові титули, що ними блиснув сенаторові в очі саме тоді, коли цього найменше сподівався. Виявилося, що Фанні Боніє була тільки братанкою сенатора із тої катеґорії вбогої родини, що її з ласки держиться дома, звичайно проти волі власної жінки. Її „жертвували“ після того, як не захотіла стати жертвою амбіції своїх прибраних родичів. Розуміється, все це не обійшлося без сліз, „дефінітивних розмов“ і обосторонніх проявів авторитету і гідности. Адже усе це так добре заступає звичайну нудоту екзистенції.

Було це тиждень після Великодних Свят, у половині квітня, коли Париж, цей старичок зі серцем дитини, втішається сонцем, забуваючи про тягар своїх літ. Античная святиня в самому центрі міста, що носить звучне жіноче імя „Маделен“, поринала кольонами у пухку юрбу людей, що відмежована двома цупкими шпалірами від камяних сходів, розливалася темнуватими плямами по пішоході. Трохи оподаль гралися колірами будки з квітами і могутня ріка самоходів гусвула на очах, як живиця на верховинній смереці. Сходи, що вели до святині, були пусті, величезні ворота зачинені і юрба хвилювалася. Чому це запізнення?

Ось Жак і Люк при вході до святині оперті об кольону, а біля них Пархоменко, Мікі, Малка. Це поправді вся Школа тут у перистилю святині. Навіть Ґанімед причимчикував пригорблений і гострозорий, як хижацька птаха. Професори під проводом директора зайняли місця у середині, поруч родини і найближчих друзів. Нарешті розкриваються великі ворота і все нараз перло вперед. Навіть авта там у долині, начеб перестали на мить свою звичайну гамірну мандрівку.

Цей низенький пан у фраку це Чеңґ, надто тверезий у своїй орієнтальній восковій масці. Його не бентежить юрба ані церемонність моменту. Уся його жура це низький ріст його тіла і

Велике льосування премій для передплатників „Діла“.

Виказ премій першої ґрупи.

Премії для передплатників, які вирівняють залеглости і вплатять передплату згори за час до кінця червня ц. р.

Перша чолова премія.

БІЛЕТ ПЕРШОЇ КЛЯСИ НА ПОДОРОЖ ЗАЛІЗНИЦЕЮ ВРАЗ З УДЕРЖАННЯМ на трасі: залізницею Львів—Констанца, опісля кораблем через Чорне Море — Константинопіль — Море Мармара — Дарданелі — Егейське Море — довкола Малої Азії — Яффу (Палестина) — Гайфу — Піреус і назад до Львова. Білет тої їзди коштує 1.055 зол. Подорож відбудеться в літній порі. — Ближчі інформації подамо в дальших числах. — Прогульку уладжує Польське Трансатлянтійське Корабельне Товариство ЛІНІЯ ҐДИНЯ—АМЕРИКА. — Ця подорож Чорним Морем, через казковий Босфор, — величній Царгород, Святу Землю з Вифлеємом й Єрусалимом, країну чарів Грецію залишиться повік у спомннах щасливого учасника — вильосованої нагороди.

Друга чолова премія.

НІЖНА МАШИНА ДО ШИТТЯ Т. ЗВ. 15 К 26 з гарнітуром світової фабрики Singer Sewing Machine Company, вартости 515 зол. — Машину можна оглядати у Львівському Відділі тої фірми при вул. Академічній ч. 2 (камениця готелю Жоржа)

Третя чолова премія.

СИНІЙ ЛИС, АБО ЖІНОЧЕ ЧИ МУЖЕСЬКЕ ФУТРО до вибору, вартости 500 (пятьсот) золотих від фірми ЮЛІЯН ГЛУШЕВСЬКИЙ, вул. Коперника ч. 16. II. п.

Четверта чолова премія.

АНГЛІЙСЬКИЙ СЕРВІС WESWOOD на 12 осіб. 123 штук посуди марки The Pontracina, Johnson Bros. England вартости 440 золотих. — закуплений у фірмі ОЛЕКСАНДЕР ОНИСЬКО, — Склад порцеляни і скла, вулиця Галицька ч. 20.

—o—

Пята премія.

УКРАЇНСЬКА ЗАГАЛЬНА ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ — 3 томи оправлені в шкіру. Вартість 270 золотих.

Шеста премія.

ОДНОМІСЯЧНЕ ЛІКУВАННЯ ПЕРШОЇ КЛЯСИ (сірка, газ, боровина) в сезоні для двох осіб у мінеральному живці ЧЕРЧЕ. В лікування входять купелі, лікарська опіка, мешкання і адміністраційні оплати. Вартість 250.— зол.

—o—

Сьома премія.

УМЕБЛЬОВАННЯ ВАРТОСТИ ЗОЛ. 200.— до вибору або на замовлення у фірмі: Перша українська артистично-столярська робітня ТИМОЧКО і ГАЛЬОВ, Львів, Коперника 54.

—o—

Восьма премія.

КАФЛЕВА ПІЧ або КУХНЯ, у довільній красці, вартости зол. 200.—. Виконання переведе фірма: МИХАЙЛО ГАЛІБЕЙ, склад кафлевих печей і кухонь, Львів, Петра Скарги 5.

Девята премія.

ДВІ АДАМАШКОВІ КОВДРИ НА ВОВНІ закуплені у фірмі Р. ВАНК, Львів, Марійська площа 6. Вартість 150.— золотих.

Десята премія

СВІТОВОЇ МАРКИ „LONGINES“ ШВАЙЦАРСЬКИЙ НІКЛЕВИЙ МУЖЕСЬКИЙ ГОДИННИК, закуплений у фірмі А. ЦІПЕР, Львів, Ринок ч. 32. Вартість 100.— золотих.

Одинацята премія.

ШКІРКИ НА ФУТРО вартости зол. 150.— до вибору у фірмі Промислово-Торговельна Спілка „ХРОМ“, Львів, вул. Руська ч. 20.

Дванацята премія.

ВЗУТТЯ МУЖЕСЬКЕ, ЖІНОЧЕ, ДИТЯЧЕ, вартости зол. 100.— до довільного вибору або на замовлення у фірмі: І. ЧОРНІЙ і О. БЕРЯК, ЛЬВІВ, Руська 3.

Анґлія проти польського вугля.

ЛЬОНДОН, 30. І. ПАТ. В палаті громад зголошено вчора під адресою міністра гірництва Бровна інтерпеляцію в справі імпорту 1.600 тон польського вугля. На інтерпеляцію міністер відповів довшою промовою, в якій заявив, що у звязку з комунікатом фірми Боватер наказав доходження, чи справді годі було в Англії дістати достаточну скількість вугля. Міністер не має сумніву, що фірма була занепокоєна вичерпанням її запасів вугля і тому вважає спровадження польського вугля в тій ситуації оправданим. Всежтаки на його думку не було потреби привозити польський вугіль, бо запотребування можна було легко покрити з британських джерел. На дальші запити, чи міністер має інформації про ще інші замовлення польського вугля, він відповів, що перевів докладні доходження і не знає про ніякі дальші достави польського вугля до В. Британії.

задто жовта барва обличчя. Чого не дав би Ченґ у цій хвилині за стрункішу постать і білішу шкіру? Разом з тим він повний гордощів. Цих кілька хвилин тріюмфу тут на степениці цієї псевдогрецької святині не проміняв би за найбільші почести у своїй батьківщині. Кінчиками очей вислідкує кілька китайських облич серед юрби. Усміхається. Потім очі його пробігають „Королівську вулицю“ з двома рядками непорушних авт. Геть, за площею Конкордії вабить його око друга античка кольонада, друга палата, що носить ще й сьогодні імя старої, світлої династії. Ченґ сходить униз степеницею Маделен і думає про механізм успіху. Ще вчора був він тільки мізерним корепетитором китайської мови; сьогодні пів Парижа окружає його своїм зацікавленням. Успіх родить успіх. Завтра, за рік, хто знає, може Ченґ сходитиме степеницею цієї другої палати як депутат демократичної Франції. На його устах зявляється знову усмішка. Він подає руку своїй дружині...

Так, це панна Боніє у білій весільній сукні. Її обличчя має ще багато з тої непорочности, так мало популярної серед сьогоднішньої суспільности. Очі спустила вниз, щоби покрити своє схвилювання, але коли звечева гляне у вічі, приявних здивує спокоєм, довірєністю, що там у них заховані. Є в неї теж багато гордости, тої гордости европейки, що розпоряджає своєю долею. Дехто з її окруження губиться з рефлексіях на тему її вибору. Якими шляхами пішла її фантазія і чому ця розумна француженка перемінила її з дійсністю?

Тепер авто рушає назустріч новому життю. Наперед цією Королівською вулицею, що в очах Ченґа є чимось у роді европейського шляху мандаринів, потім попри Бурбонів палату у дільницю Марсових піль. Ще трохи офіціяльних церемоній жде Ченґа сьогодні. Потім? Правду сказати, ця хвилина першої інтимности з панною Боніє бентежить його. Він добре має у тямці все записане Конфуцієм про подружє життя. Навряд чи міг би хоч на одну букву відступити від тої стародавньої життєвої програми, настановленої його предками. Не вільно, не треба зрушувати споконвічні правила громадянської етики! Але панна Боніє це жінка европейка. Сидить тут, поруч нього в авті, закутана ще більше у своє европейське інкоґніто, як в атмосферу вибагливих пахощів. Ченґ знає, що наслідком довгих століть хибного виховання, ці жінки змінили свою істоту, як орхідеї в оранжеріях великих орієнтальних огородників. Чи ця француженка зможе зрозуміти всю простоту його мужеських жестів; а коли і зрозуміла би, чи зможе звикнути до них, як звикається до щоденного обовязку і покори? Почуваная, — може справді? Ченґ незначно повертає очі на свою сусідку в авті. І, чудасія, і вона одночасно зорить у його бік. Ці очі, повні довірености, нараз виповняються, аж по край мальованих брів, клопітністю, ... стю. Ченґ нарочно продовжає у безконечність цей погляд і добивається того, що панна Боніє паленіє і відвертає голову. „Є ще ритуал формалістики, розумно придуманий моїми предками“, думає він трохи збентежений. Авто бере останній закрут. У далечині видно вже величаву фасаду сенаторового дому. Нараз крізь Ченґову голову пролітає божевільна думка. Це тільки мить одна, невалійна, як удар ножа у спину. „А коли зраджуватиме, думає Ченґ, підло і безсоромно, як усі ці білі?“ Він знову зорить в її бік. Його дружина сидить спокійна, з очима зверненими на фасаду дому свого дятька-сенатора. „Яка нісенітниця!“, кидає люто своїм думкам, цілий спітнілий вистрибує з авта і з церемонним поклоном подає руку своїй суджениій. Рішуче, Ченґ уже давно пофранцузився.

Торги за мін'стерські теки.

ПАРИЖ, 30. І. Даладіє повідомив през. Лебрена, що підіймається місії створити новий кабінет, до якого увійшли би представники ріжних угруповань від соціялістів аж до правицевої ґрупи Люіса Марена. Однак всупереч передбачуванням не вдалося йому на протязі ночі скінчити свого завдання. Переговори з провідниками партій не довели до порозуміння, щодо розділу міністерських тек. Головна трудність виходить з факту, що представник неосоціялістів Маркс висловив готовість співпраці, однак під умовиною, що одержить теку внутрішніх справ, яку Даладіє хоче дати Фротові. Сьогодні вранці соціялістична ґрупа зібралася на засідання, щоби рішити, чи її члени можуть взяти участь у кабінеті, який формує Даладіє.

—o—

По широкому світі.

— В Білгороді відбудеться конференція міністрів закордонних справ Румунії Тітулеску, Туреччини Тевфік Ружді Бея, Греції Максімоса і Югославії Ефтича у справі балканськ. пакту.

— Бельґійські фашисти уладили в Антверпені погром жидів. Поліція розігнала й арештувала демонстрантів.

— На основі китайських інформацій з Амой 19. армія піддалася і прилучилась до нанкінської армії, що зросла до 100.000 людей. Наслідком того в Кантоні настала велика трівога

— На сирійсько-турецькому пограничі прийшло до кривавої сутички між сирійською жандармерією і ватагою перемитників. Вжито скорострілів і ґранати. 13 перемитників і 1 жандарм згинули, а кільканацять осіб є ранених. Після кількагодинної боротьби жандармерія розброїла й арештувала перемитників.

Хто як прийняв польсько-німецький пакт?

Заключення й проголошення польсько-німецького пакту порозуміння (це може навіть краще окреслення, ніж „пакт неагресії", який став уже надто оклепаною і через те обезціненою формою міжнародньої умови) було для світа величезною несподіванкою. Ті одиниці, які давно вже знали, що між Польщею і Німеччиною ідуть закулісові розмови, не вважаючи на польсько-совітський флірт і цілком вульгарну форму його реклями частиною польської преси, — ті одиниці могли, що правда, сподіватися швидше чи пізніше радикального звороту у польсько-совітських відносинах. Виявлення факту тих розмов у недавньому офіціяльному комунікаті, авдієнція посла Ліпського у Гітлера та посла фон Мольтке у Пілсудського, врешті наявне стушування тону в офіціяльних органах преси, все це підкреслювало можливість злагіднення відносин між цими двома державами. А проте форма пакту, проголошеного в минулу пятницю, здивувала навіть „оптимістів". Усюж широку прилюдну опінію, що підлягала сугестії антинімецької пропаганди, проголошений пакт заскочив, як щось ще вчора зовсім неімовірне.

Тому й преса ріжних країн і напрямків опинилась у досить важкій ситуації, не маючи підбудови для своїх міркувань ані у зовнішніх фактах, ані у власному внутрішньому пересвідченні. Коли взяти під увагу, що велика частина европейської преси просто заражена женевською фразеольогією, яка тими самими словами „витає" кожний черговий пакт неагресії, — які в останньому році намножились, як гриби по дощі, — як „закріплення мира" та навіть не завдає собі труду якнебудь сеґреґувати їх і клясифікувати, то зрозуміємо, що й перший відгук польсько-німецького пакту у світовій пресі, дуже ріжний і не скрізь цікавий. Всеж, вже деякі ті перші відгуки дуже характеристичні.

Передовсім **англійська** преса, найповажніша, майже едина недоступна для чужих політичних впливів, якщо ці впливи в найменшій мірі суперечать сутнім англійським політичним інтересам. Колиж пригадаемо, що англійська політика оперує все найширшими катеґоріями й обертається у світовому масштабі, по відгуку в англійській пресі можна найкраще зідчути вагу даної події.

Отож англійська преса **вся без виїмку** відразу оцінила польсько-німецький пакт, як подію величезного значіння. „Таймс" приніс велику вступну статтю, в якій славить... політичний розум Гітлера. „Гітлер показав, що розуміє ріжницю поміж аґітаторами й державними діячами". Орґан консерватистів „Дейлі Мейль" добачує в тому пакті „створення нових провідних ліній для Европи". „Безпосередня інтервенція маршала Пілсудського й Гітлера зробила річ — здавалося — неможливу до виконання, щось, що в нинішніх обставинах у тих державах виглядає як чудо". „Дейлі Експрес" пише про „приязнь на 10 літ", а „Дейлі Геральд" стверджує, що щез „страх, якому підлягала Европа", що Німеччина заволодіє силою західними землями Польщі.

Французька преса назагал збентежена і не прецизує ясно свого становища. Та частина французів, яка пропагувала замирення з німцями хочби без уваги на німецькі претенсії супроти Польщі та польський спротив, мусить, безумовно, радіти, що Франція має цілком розвязані руки. Націоналістична преса лякається, що тепер Німеччина використає ситуацію для сильнішого натиску на Францію.

Зате дуже цікаве становище займає — так мовити офіціяльна — соціялістична преса. Міродайним е нпр. орган Вандервельда, колишнього довголітнього голови II. Інтернаціоналу і надалі його чільного представника, „Пелль". Вандервельде **обдирає польсько-німецький пакт з усякого значіння!** „Однаково маршал Пілсудський що й Гітлер здають собі знаменито справу з того, що їх договір не е вартний навіть того паперу, на якому він написаний, і що антаґонізм обох країв на національнім ґрунті стає щораз більший, аж вкінці виразно вибухне"...

Італійська преса прийняла пакт з вдоволенням, тут і там висловлюючи лише занепокоєння, щоб тепер експанзія Німеччини не пішла надто в напрямку на полудне („Аншлюс", півд. Тироль!).

У найглупішій ситуації опинилася совітська преса. Нема ніякого сумніву, що той пакт — це несподіванка для Совітів дуже неприємна: адже вся совітська преса й дипльоматія була від часу приходу Гітлера до влади наставлена на витворювання найбільш ворожої атмосфери між Польщею та Німеччиною: ті всі лайки на Німеччину й усі компліменти під адресою поляків були шиті такими білими нитками, аж смішно було глядіти на ті „тонкі" маневри! Однак офіціяльно не можна чейже обурюватися на пакт, який підписали з собою дві держави, з яких одна звязана з Совітами ще формально рапальсько-берлінським договором, а друга недавно так яскраво маніфестувала своє приязне відношення! І тому „Ізвестія", потверджуючи, що дійсно „Совіти не можуть не привитати прихильно того пакту", висловлюють одночасно ріжні „сумніви". Найбільший сумнів такий: „...Повстає питання, **чиїм коштом** німці вирeклися насильної зміни границь..." Ось де собака зарита! Ось осередок совітського остраху й невдоволення! А щоб сторпедувати німецько-польське порозуміння, Совіти стараються інтриґувати на два боки: лякати ізоляцією Польщу та протиділати німецьким зусиллям до замирення з Францією. „Польща має надію (пишуть „Ізвестія") змiцнити франко-польський союз. Однак ця подія може мати й цілком протилежні наслідки. Вона може відірвати Францію від Польщі та залишити Польщу відокремленою, віч-у-віч з німецьким фашизмом!" І тоді — мовляв — пакт з Німеччиною втратить для Польщі своє значіння, бо до голосу прийде німецька сила!...

Вже нині можемо зясувати собі образ двох фронтів: „за" і „проти" польсько-німецького порозуміння. „Проти" є і будуть 1) весь міжнародній соціялістичний табор, що стоїть на офіціяльному становищі II. Інтернаціоналу щодо проблеми Сходу Европи, бачить у Совітах „твердиню соціялізму" та заздро береже ненарушности тієї твердині, звязуючи з її екзистенцією і свою екзистенцію (зазначуємо, що всі українські соціялістичні ґрупи у цьому пункті з II. Інтернаціоналом розходяться); 2) вся жидівська світова преса, яка а пріорі е проти всього, що скріплює становище III. Німеччини, та завжди виявляла подиву гідну делікатність супроти Совітів, як держави, в якій е найвищий у світі відсоток жидів у бюрократичному апараті, зокрема на найвищих становищах; 3) націоналістична польська (подекуди й французька) преса, засадничо антинімецька й русофільська. Всі ці три табори будуть старатися польсько-німецьке порозуміння легковажити, депреціонувати його і бойкотувати, втримувати далі атмосферу напруження і бойкоту та не допустити до ніякої ширшої співпраці.

Ендеція, жиди і комуністи — це бльок проти польсько-німецького пакту. І цей бльок найкраще характеризує вартість пакту.

—o—

Б. премієр Китаю — бенедектинцем.

(КАП). Мало хто знає, що в бенедиктинському монастирі св. Андрея у Бріжі, Бельґія, живе як скромний чернець б. премієр і міністер китайського уряду, Лю-Чанґ-Чіянґ. Перед війною був він послом Китаю у Петербурзі, пізніше — премієром китайської республики, а в 1919 р. головою китайської делеґації при мирових переговорах і заключуванні версайського трактату. Небавком потім Лю-Чанґ-Чіянґ приступив до католицизму, а від 1927 року замешкав в абацтві св. Андрея в Бріжі і там теж перед трьома роками убрав чернечу рясу, як брат Петро Келестин. Тепер брат Петро кінчить теольоґічні студії і небавком буде висвячений на священика.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 1. ЛЮТОГО 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 12

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Справа прапору для У. С. С. — Інші важніші справи. — Статут стрілецької орґанізації.

Другою такою химерною справою, яка заняла одно повне засідання, а яка не довела до ніякого висліду, була справа прапору для УСС. Не перечу, що власний прапор річ пожадана й добра, але вибрана пора була якнайменше догідна, а надто далеко більш пекучих і важних справ лежало повним облогом. На тому засіданні був присутній з дорадчим голосом д-р Цегельський. Пять разів переведено ухвалу, пять разів знесено її. Аж нарешті усі втомлені розійшлися, не дійшовши до порозуміння. А ціла нарада крутилася коло розміщення кольорів, чи прапор має бути зубкований, чи ні і т. д. Сміх і плач поривав мене, а остаточно приходила й така думка, щоби або розігнати ціле товариство, або кинути самому його. Бо це була виключена річ, щоби, в той спосіб підходячи до справи, можна було щонебудь зробити й повести орґанізацію УСС до бажаного висліду. Коли зважити, що наш побут у Львові був почислений на години, коли зважити, що всі блукали, як блудні вівці, що зі східних окраїн Галичини приходили тривожні вісти про московський залив, що з тих сторін добровольці утікали й хотіли знати дещо певного, куди їм іти жити, то хіба кожний зрозуміє, що на мені, як і в яку сторону звертатися, — коли все те звалилося на найбільше відповідальному членові орґанізації, терпла шкіра і я просто попадав у розпуку, **яка не давала мені ні спокою, ні змоги вийти з того блудного кола.**

Щоби бодай у приближенні **показати, якими** ще справами займалася Б. У., згадаю ще про деякі важніші. Дуже важним питанням було, в якому відношенні буде нова орґанізація до війська і військових команд. Чи буде це лише ополченське тіло, чи буде це полк, чи буде це яка автономічна установа, чи як. Військові круги не бралися рішати того питання, бо вони — а головно їх представниця у Львові, військова команда — дуже мало цікавилися стрілецтвом. З Відня, з міністерства, ані також з **АОК. (Armee - Ober - Kommando)** не приходили під цим оглядом ніякі вказівки.

Я уявляю собі, що наші відпоручники, які вели в цій справі переговори з урядом та орґанами військової влади, або дали їм фальшиві інформації, або не дали ніяких інформацій. У міністерстві війни на згадку про стрілецькі орґанізації, які приготовлялися до активного воєнного виступу, певно думали, що ті орґанізації мусіли прибирати вид таких стоваришень у західній частині монархії, де кожний член має і свій кріс і власне майно, є вповні вишколений у найважніших напрямах військового ремесла, головно у стрілянні, і має свої постійні норми й орґанізацію, якій підчиняється в повній дисципліні. Для представника міністерства війни, який вів переговори з нашим заступництвом, був зовсім певно поклик ЗУР. нечим ролом загальної мобілізації стрілецьких товариств. Для нього було певно незрозумілою річчю, що ми нічого не маємо й усього мусимо домагатися та просити, що це збіглася дітвора на поклик ЗУР., дітвора охоча до новинок та авантюр, а надто цілі гурти молоді, необовязаної до військової служби, щоби стати на послугу новій великій ідеї. Про це він не знав, що та дітвора, ті молоді гурти стають лише зі своїм вогнем, стають зі своїм не конче сильним пястуком і потребують ще багато-багато, щоби з них зробилося військо, яке діяльно має стати до боротьби з реґулярною ворожою армією.

Щоби надати добровольцям вид бодай якої-такої правної орґанізації, принесено на засідання Б. У. по польськи написаний статут стрілецьких товариств, з тим, що його треба перекласти по польськи та подати до Намісництва до приняття й затвердження. По думці референта тої справи — а був ним, здається, д-р Трильовський — і польські леґіоністи мають такий статут. Наскільки собі пригадую, головний хід умовин того статуту був такий: Стрілецькі товариства повстають на основі якогось закону про загальне ополчення і можуть на час мобілізації бути покликані до чинної служби, як і інші відділи загального ополчення. Стрілецькі товариства складаються з членів, які всі у своїх обовязках і правах рівні, з тою лише ріжницею, що вибрані зпоміж членів старшинські степені користуються у хвилині, коли видають прикази, військовою повагою. Старшинські степені мають цісарське затвердження. Назви їх: полковник, підполковник, майор і т. д. не лише назвою, але й поборами в часі мобілізації зрівнані з відповідними військовими степенями.

(Далі буде.)

Чужинець про відносини в Совітах.

Що бачив ситий европеєць? — Російське жіноцтво. — В київських церквах. — На базарі. — Інші сцени.

Італійський щоденник **„La Sera"**, який виходить у Міляно, помістив обширну статтю п. н. „У Росії: між Доном і Дніпром". Автор її п. Ефраїм Боарі, який саме повернувся із подорожі по Совітах. Стаття дуже цікава, підхоплені моменти передають тамошне життя дуже докладно.

Автор зачинає свою статтю: „Колиб доля примусила вас жити назавжди в Росії, тоді вибірайте лиш Україну. Прибуваючи в цю країну з півночі, мусите мати також враження, яке либонь мали жиди, коли перейшли Синай і побачили Обіцяну Землю".

Дальше ситий европеєць, який цю статтю пише зі становища офіційно-російського „единонеделімства", звернув увагу на жіноцтво в Росії — таки в Росії! — і на його красу. І дивується, деж та славна в Европі російська красуня, яку колись звали „сяйвом славян"? „Нечувана омана! В Москві, у Ленінграді, по містах вздовж Волги, ви швидко помітите, що ця красуня — це „низький ріст, присадкувато-дебела, грубі ноги і такіж лидки, обличчя нецікаве, полинялі очі без блиску, полинялі й уста..."

Цей занедбаний стан жінки автор добачає в тому, що в Совітах зникли такі культурні вигоди, як кравчиня, швець, моднярка, перфумщик, фризієр і манікірист. Бо „як ці люди пощезають, як ось у Росії, то жінка, хоч завзято бориться перед упадком своєї краси, таки впаде переможена".

Переїзжаючи через Україну, автор крізь вікно поїзду бачив, що „Україна не є лише шпихлірем Росії, а й промисловою майстернею".

В Київі автор захоплюється красою цього міста, якого культура минулих віків бє у вічі на кожному кроці. В гостинниці дали йому гідний обід на якому він їв і кавйор. А харч був такий багатий, бо, як каже автор, **за їх прогулькою їхав вантажний поїзд, який возив... харчі для них.**

„Святе місто Київ! Мав сімдесять церков, а тепер лиш дві відчинені для служби вірним. І це не брак віри, що лиш дві церкви відчинені. Юрба чоловіків і жінок жде терпеливо години, в якій починається Служба Божа. Коли відчиняється церква, та юрба кидається лицем до землі і можна бачити сцени великої релігійної екстази.

„Інші церкви не поруйновані, але замінені на магазини, кіна, казарми, на доми товариства молодих...

„Найбільше гидке й відразливе це: в притворах церков бачите кукли, що висмівають духовенство і папу.

„З церков ідемо на базар. Як звичайно — нічого тут нема. Нужденні жінки важать уважно очима оту худу бідну ярину, суху рибу і заки відчинять калитку, довго міркують. Дещо дальше господині, **схопившись за волосся, бються, кому належиться першенство в черзі під крамницею, де видають хліб. А цей хліб такий, що в нас ніяка сільська собака й не понюхалаб.**

„Наш гурт окружили цікаві, як ведмедя на ярмарку.

„Сміливіші жінки підходять і дотикають і пестять гарні одяги з доброї матерії, які мають на собі наші пані.

Старша жінка підходить до мене й по німецьки питається:

— Ви американці?

— Ні!

Жінка здивувалася. Бо тут, справді, мають доступ лише американці.

— А звідкіляж ви?

— Ми італійці.

— Ага! — наївно здивувалася юрба.

Жінка ще питається:

— Чи й ви більшовики?

— Ні.

Безмежне здивування. Зрозуміла річ: цим нещасним вперли думку, що вже весь світ — це більшовики.

— Ну, то що це ви є?

— Фашисти — відповідаю.

Жінка відходить від нас і з розмашними рухами щось по українськи говорить до юрби. Ми не розуміємо, але по рухах, по виразі облич помічаємо, що всі говорять: Глядіть, як вони гарно вдягнені! Оце так люди живуть у культурному світі. А ми?"

Прогулька покинула Київ і весь гурт виїхав у напрямку польського кордону. По дорозі терпіли голод, бо „забули причепити до нашого поїзду ваґон-ресторан".

Стільки чужинець про сучасний стан в СРСР, зокрема на Україні. **М. З.**

Коли у нас прийде до того?...

Греки мають звичай купувати два або й більше щоденників денно. Грецька статистика виказує 262 часописи, себто одна газета припадає у Греції на 24.800 мешканців. Столиця Атени, що має понад 900.000 мешканців, має аж 14 великих щоденників і багато менших; крім того силу тижневиків, двотижневиків і місячників.

Колиж у нас прийде до того, що український громадянин уважатиме потребою своєї душі читати щодня не два, а принайменше один рідний щоденник? Коли ми дорівняємо грекам?

—o—

Англія рушила справу розброєння.

ЛЬОНДОН, 30. І. Мін. Саймон заявив у понеділок в палаті громад, що британський уряд рішив сформулувати своє становище в справі розбройних переговорів і вислав заінтересованим державам відповідне меморандум. Оголошення того меморандум наступить за кілька днів. Британське меморандум доручено 29. п.м. урядам Франції, Німеччини, Італії, Зл. Держав, Бельгії, Японії та Польщі.

ЛЬОНДОН, 30. І. ПАТ. З приводу вислання британського меморандум сімом державам англійська преса здержується від коментарів, підкреслюючи, що цим разом зміст того письма держиться в строгій тайні. До прилюдного відома дістався тільки факт, що основою письма є минулорічний плян Мекдональда. Виявлення змісту надіються в четвер.

—o—

В роковини ґітлерівської перемоги.

БЕРЛІН, 30. І. ПАТ. Німецька преса оголошує енунціяції націонал-соціялістичних провідників з міністрами Ґебельсом, Папеном і Фріком на чолі, присвячені перемозі націонал-соціялістів у дні 30. січня мин. року. В довших передовицях обговорюється проблеми закордонної політики німецької республики.

„Берзен Цтґ." заявляє: Зі спокоєм і заінтересуванням дожидаємо відповіді французького уряду, але вже не так, як тоді, коли Німеччина була безсильним предметом політики інших держав. Часопис підкреслює значіння умови з Польщею, заявляючи, що вона є ознакою радикального зірвання европейської політики з версайськими методами та що вона можлива була при створенні німецького національного обєднання.

НА ОРҐАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

Політичні наради інтеліґенції в Коломиї.

В неділю 21. січня ц. р. в год. 5-ій пополудні відбулася політична нарада коломийської інтеліґенції, а саме членів УНДО і симпатиків. Наради відкрив *д-р Заваликут*. Проводив нарадам д-р Шипайло. Реферат про ролю інтеліґенції в політичному життї виголосив головний секретар *п. Володимир Целевич*. На нараді виказано, що безпартійність української інтеліґенції є шкідлива і перешкоджає політичній боротьбі українського народу за його права. Вирішено поборювати безпартійність, перевести перереєстрацію членів УНДО і взяти разом з міщанством участь в орґанізації українців міста Коломиї.

—o—

Городецький напад втретє перед судом.

Нова розправа проти Зенона Коссака.

Другий день розправи.

Львів, 30. січня

Сьогоднішня розправа почалася дещо пізніше з приводу неприявности одного з суддів. Вона проходить знову на розпитуванні свідків, головно свідків обвинувачення — поліційних аґентів, що переслухували Мотику і Біласа, на обставини, звязані з фатальним листом. Довкола цього листу та ствердження, чи його дав Коссак Мотиці, чи Мотика казав Яр. Біласові, передаючи його, що це лист від Коссака, та як про це зізнавав і Мотика і Яр. Білас у слідстві й на давніших розправах, обертається уся судова процедура, бо лист цей — одинокий доказ участи підсудного у нападі на почту в Городку. Справу утруднює у великій мірі відсутність цього листу: його знають і свідки й обвинувачення тільки з оповідань і зізнань підсудних та свідків, точніше: із зізнань Мотики і Яр. Біласа, що отак стають центральними постатями процесу.

*

ЩО ЗІЗНАЄ АҐЕНТ ПОЛІЦІЇ ГІРНИЙ?

Перший з тих свідків, 45-літній аґент поліції, *Ян Гірний* зі Львова, що переслухував Мотику і Я. Біласа, оповідає широко про те, як у звязку з арештуванням Біласа й Данилишина знайдено підчас ревізії світлину пятки, арештовано її і як Мотика признався, що 27. лист. 1932. дістав від Коссака лист та гроші на дорогу, як завіз його до Яр. Біласа, бачив навіть, що той читав, але тільки догадувався, що в ньому були якісь важні доручення. Я. Білас, якого свідок переслухав, признався, що лист з написом „В. і Д. Прийдіть до Дрогобича" та підписом „К" вкинув дістав і передав його Вас. Біласові. Вас. Білас підтвердив це, зазначуючи, що тогож дня виїхав з Данилишином до Дрогобича, де на мості б. рафінерії зустрів їх Коссак, який казав їм їхати до Львова, де на техніці зустріне їх невідомий тип, що спитає їх „Де є клясовий деканат?" Цьому типові мали вони з тим ментом підлягати, а К. дав їм ще й 2 дол. на дорогу.

На питання предс. свідок оповідає, що з Мотикою зустрівся вперше після городецького нападу, що він крім цього виявив цілий гурт осіб, яких навіть позасуджувано (це підтверджувалоб його правдомовність), що М. згадував Мих. Смолу як того, що втягнув його до ОУН і про якого свідок читав тому три тижні, що „членек ОУН Міхал Смола змарл", що М. згадував ще Петрова, Осипа Біласа, яким навіть на основі цього зроблено процеси і позасуджувано. Ніяких обіцянок св. Мотиці не робив, але представив йому, що є злагіднюючі й обтяжуючі умовини і він зізнав щиро, а прізвище К. рішуче йому у звязку з листом не підсунув і, везучи його на розправу, не казав йому обтяжувати Коссака, як це сказав учора Мотика.

ЗІЗНАННЯ СВІДКА В ОГНІ ОБОРОНИ.

Д-р Глушкевич: Чи те, що „В. і Д" в листі значило „Василь" і „Дмитро", вияснив Яр. Білас, чи це ваша комбінація? Чи може Вас. Білас виясвив, що ці дві букви значать?

Св.: Це мій здогад. Яр. Білас не казав нічого. Вас. Білас відмовив зізнань. Я не питав теж ні одного ні другого, що значить „К". Я не мав часу...

Предс.: Не потребуєте виправдуватися. Нас це не обходить.

Д-р Глушкевич: А чи Яр. Білас не ...

Фашизм в Анґлії.

Останніми тижнями фашистівський рух у В. Британії значно оживився. Сер Освальд Мослі, вожд фашистів, має до розпорядження великі фінансові засоби, а від тижня теж і найсильніший ґазетний концерн у В. Британії, пресу льорда Ротерміра, який отверто приступив до руху Чорних Сорочок. Годі недоцінювати вагу приступлення того журналістичного магната до британського фашистівського руху. З міліоновим денним накладом своїх часописів, льорд Ротермір є сильним чинником у британському прилюдному житті. Тепер льорд Мослі може популяризувати фашизм. Ротермірова преса віддала вже стовпці для фашистівської пропаґанди.

Мослі твердить, що його фашизм не є те саме, що італійський і німецький, а це тому, що не признає антисемітизму. Мослі має вже свої пробоєві відділи. Каже, що це лише для оборони перед нападами. Таке саме колись говорили Мусоліні та Гітлер. І протисемітський настрій британські фашисти вже кілька разів виявили: поширювали протижидівські летючки, мали сутички.

У Бермінґемі відбулися фашистівські збори. Було на них понад 10.000 учасників, із того 3/4 платили за вступ. Одинокий промовець був Мослі. Змістом його промови було: В. Британія над усе! Треба зорганізувати державу так, щоби мала першенство в світі. Марксизм треба знищити, бо він нищить народню та державну силу. Парляментаризм треба змінити так, щоби вибирати на основі професія.

чам, що листа він передав Василеві Б. тому, бо бачив по змісті, що то не до нього?

Св.: Не памятаю.

Д-р Глушкевич: Вас. Білас зізнав, що дістав доручення ставитись на міст, устно чи писемно?

Св.: Устно.

Д-р Глушкевич: А питали ви Яр. Біласа, чи він казав Вас. Б. прийти на міст?

Св.: Не питав.

Д-р Глушкевич: Питали ви Яр. Біласа, чи Мотика, даючи йому листа, сказав, від кого цей лист?

Св.: Не питав.

Д-р Глушкевич: Чи Мотика крім листу не обтяжив К. ще чим іншим? Вив питали його про напад на почту, про напад на жида?

Св.: Не пригадую собі.

Д-р Глушк.: А чи Мотика говорив про вбивство Голувка? Чи признався, що він організував це вбивство?

Св.: Так.

Д-р Глушк.: Чи ви досліджували знайомство Коссака з Біласом і Данилишином?

Св.: Ні.

Д-р Глушкевич: Дякую. Я скінчив переслухувати свідка!

ЗІЗНАННЯ АГЕНТА ПОЛІЦІЇ БУДНОГО.

Дальший свідок *Юзеф Будни*, поліційний агент, зізнає:

З прізвищем Мотики зустрівся ще в 1931 р., як підозрілим у приналежности до ОУН, особисто в червні 1932 р. Другий раз зустрів його, переслухуючи вже за напад у Городку. Оповідає про лист те саме, що Гірний: Мотика дістав його від К. з дорученням передати його якнайскорше Біласові і гроші на дорогу; не читав його, щойно Яр. Білас після конфронтації з Мотикою виявив зміст листу з підписом „К“.

Предс.: Питали ви Яр. Біласа, що значать у листі букви „В“, „Д“, „К“?

Св.: Питав, але що відповів Яр. Білас — не знаю.

Предс.: Питали ви Яр. Біласа, чи він питав Мотику, від кого лист?

Св.: Не пригадую собі.

Предс.: Ви старалися зробити собі з Мотики конфідента?

Св.: Ні.

Предс.: Чи Мотика згадував про Мих. Смолу? Чи казав, що від нього дістав лист?

Св.: Смолу згадував, як того, що звербував його до ОУН, але щоби дав йому лист — не казав; навпаки, казав, що від К. і що свідомий того, що К. матиме за це розправу. Прізвища К. я йому не дав, я питав тільки, що робить К., бо знав, що він визначний член ОУН. Мотика відповів мені, що К. улаштовує націоналістичні реферати.

На питання оборонця свідок оповідає, що виїхав за Мотикою до Трускавця, коли той обіцяв знайти тих двох, що вбили Голувка. Зустрічався тоді з ним, але М. крутив ним, говорив неправду і свідок не мав до нього довіря. Мотика говорив теж свідкові, що пов. командантом ОВО був Яр. Білас, але просив цього не втягати до протоколу.

ЦІКАВА КОНФРОНТАЦІЯ.

Приведений на салю *Мотика* підтверджує до очей св. Будному, що він грозив йому наглим судом, якщо він не зізнаватиме, що лист дістав від Коссака. Те саме каже до очей *св. Гірному*, хоча вони кажуть, що це „виключене“. Признає теж ще раз, що був такий застрашений і зломаний психічно загрозою наглого суду, що вчіпився підданого йому поліцією прізвища Коссака, не здаючи собі з цього справи.

Предс.: Чому ви всипали Коссака, хоч лист дав вам Смола, на розправі перед наглим судом?

Св. Мотика: Гірний грозив мені, що буде зле, коли не говоритиму так, як на поліції.

Предс.: Вчора ви казали, що даючи лист Яр. Біласові, ви сказали йому, що це від Смоли. Яр. Білас сказав знову, що ви не казали — отже як?

Св. Мотика: Я сказав, від кого.

Свідок Яр. Білас, якого приводять на салю, випирається дальше, що Мотика не казав йому, від кого лист. Мотика обстоює, що казав, але не знає, чи Яр. Білас чув. Далі Яр. Білас стверджує, що й у протоколі перед слідчим суддею до першої розправи зізнав, що М. не казав йому, від кого лист, і що довідався про це щойно на конфронтації з Мотикою від нього самого. Дотичне місце з протоколу відчитують, воно підтверджує слова свідка, що справді він не знав, від кого лист. Мотика йому про це не говорив, а сказав щойно пізніше, на конфронтації.

Свідок Міхал Юркевіч, поліційний агент, переповідає знову ті самі подробиці з листом, його змістом та передачею. Цікаве з його зізнань те: Яр Білас, запитаний свідком на допиті, чому доручив лист якраз Василеві Біласові і Данилишинові, мав сказати, що Мотика казав йому виразно це зробити. Появлений тодіж Мотика заперечив, щоби говорив будь які прізвища і Яр. Біласа назвав брехуном. Вас. Білас, якого свідок переслухував, признав, що Яр. Білас дав йому картку і доручив і йому й Данилишинові піти до Дрогобича на Доли біля рафінерії „Галіція“. Вас. Білас зізнав далі свідкові, що на Долах дожидав його Коссак, якого він знав з виглягу і той дав йому 2 дол. на дорогу та доручення їхати до Львова.

Предс.: Ви питали Яр. Біласа, що значила буква „К“ в листі?

Св.: Не питав.

Предс. Ви вживали Мотики як конфідента? Впливали на нього?

Св.: Ні. Я з ним говорив рідко, бо він жалівся на мене перед комісарем, що „їду“ на нього...

Предс.: Ви знаєте, де той місток біля рафінерії у Дрогобичі, на якому К. мав зустрітися з Вас. Біласом і Дм. Данилишином.

Св.: Знаю. Це на ріці Тисьмениці, 5 хвилин ходу від мешкання панства Татухів.

Д-р Глушк.: Ви питали Яр. Біласа, чи він визначив Вас. Біласові сходини з К. на містку?

Св.: Не питав.

СВІДКИ ОБОРОНИ.

З черги відчитано зізнання бабки підсудного *Розалії Коссак*, що в міжчасі померла, але вони не вносять нічого нового до справи.

Св. Ольга Татух, в якої Коссак вчив дочку, приїхала на розправу невізвана, але коли її прізвище викликають, стає як свідок. Зізнає:

Коссак бував у неї в хаті ще з 1927 р., в 1932 р. вчив її донечку. Приходив пів до третьої і відходив пізно вечором. Дня 27. лист. 1932 р. була в кіні, з якого вернула перед шестою год., роздягнулася а тоді прийшов Коссак. Звідки — не знає. Тоді був десь до пів одинацятої.

Прок.: Чи як ви вернули з кіна, Коссак був? Ви бачили його? Питали?

Св.: Я спитала дочку, чи Зенко був, вона сказала, що був, сказав їй робити лекцію і вийшов, мабуть до мого хворого чоловіка. За якийсь час він прийшов.

Прок.: Чи вас вяже з Коссаком щось ближче?

Св. Може симпатія.

Прок.: На давніших розправах ви зізнавали, що К. прийшов яких 30 хвилин пізніше, як ви. Так?

Св. Ні, цього я ніколи не зізнавала.

Д-р Глушк.: Чи ви, пані, довго мешкаєте у Дрогобичі? Є там які Доли біля вас?

Св. Мешкаю 7 літ. Про ніяку таку назву не знаю.

Далі відчитують зізнання донечки цього свідка, *Ярослави Татух*, яка не знає, чи К. виходив того дня куди з мешкання її батьків, чи ні.

Св. Тадей Білас, брат Ярослава, зізнає, що 27. лист. 1932 р. Мотика був у них і дав Ярославові якийсь лист, але чи казав від кого це — не тямить. Брат роздер лист і сказав: „Це не до мене“, але чи Мотика був при цьому — не знає. Те саме підтверджує *Роман Білас*, що бачив тоді Мотику в себе в хаті, але чи він давав його братові лист — не знає, бо був у другій кімнаті.

Свідок *І. Городиський* з Дрогобича зізнає, що в Дрогобичі є Доли, на які всі ходять купатися, але вони віддалені від рафінерії „Ґаліція“ яких 80 хвилин ходу. Інших Долів у Дрогобичі нема.

Нічого нового не внесли до розправи відчитані зізнання тітки підсудного, *Юлії Коссак*, що не зявилася на розправу.

Св. Якуб Фурман, поліційний агент з Дрогобича, зізнає, що знає околицю Доли, яка лежить на терені гром. Модричі, в напрямі рафінерії „Ґаліція“. З хати п. Татухів до Долів є яких 3 км. Інші Доли є біля зал. двірця: Це Доли Колпецькі, в дійсності ставки, де купаються. До тих Долів з хати Татухів є щонайменше 5 км.

Свідок **Іван Коцко**, літ 64, селянин, зізнає під присягою по українськи, що в табуляраій околиці „Пліза“ є Доли, з яких до мосту на ріці Тисьмениці з хати Татухів є більш як 4 км. Є ще й інші Доли, в лісі Дуброва і взагалі у Дрогобичі долів багато, бо так називають всі ями, в які збирають ропу.

Обв. Коссак: Скажіть, чи з Трускавця до Дрогобича найближче через Доли?

Св.: Ні. Це бічна й далека дорога. Хто хоче скоро дістатися з Трускавця до Дрогобича, на Доли не їде.

Свід. **Влад. Кліщ**, 57-літний постерунковий з Дрогобича, стверджує теж, що в бік від рафінерії „Ґаліції“ є Доли, але з Дрогобича до Трускавця вони не подорозі.

СЕНЗАЦІЙНІ ВНЕСКИ.

На цьому скінчили переслухувати свідків у теперішньому процесі. Прокуратоор вносить, щоби відчитати ще зізнання Вас. Біласа та телефонограму про смерть Мих. Смоли, чому д-р Глушкевич противиться з чисто процедуральних мотивів. Зате вносить оборонець переслухати Мих. Куспіся з тюрми Св. Хрест на обставину, що це він зорґанізував напад на пошту в Городку з наказу краєвого коменданта УВО, Ст. Мащака й Мар. Жураківського на обставину, що кр. командант УВО тримав до останньої хвилини в тайні ціль виправи, для якої стягнув боєвиків до Львова, д-рів Старосольського, Шухевича й Паньківського на обставину, що Білас і Данилишин перед смертю заявили, що наказ їхати до Львова дістали безпосередньо від Гнатова та М. Бунія на обставину, що Гнатів був пов. командантом УВО у Дрогобичі а не Коссак. Крім цього вносить д-р Гл. викликати ще низку свідків, яких прізвища диктує, м. і. проф. Мостовського, Барановського й ін.

Покликанню усіх тих свідків прокуратор противиться, але обор. д-р Глушкевич у глибокообдуманій репліці підтримує їх далі, доказуючи, що для питання вини чи невинности Коссака вони дуже важні.

На цьому в год. 3-ій розправу перервано до чергового дня.

Присуд западе в середу.

—o—

Чужинні амбасадори на послуханні

в Пілсудського та мін. Бека.

Маршал Пілсудський в присутности міністра закорд. справ Бека приняв по черзі та мав довші балачки з амбасадором Франції Ляроше́м і послом Румунії Кадере.

Міністер Бек мав по черзі конференції з амбасадором В. Британії Ерскіном, послом СРСР Антоновом-Овсєєнком, послом Латвії Ґросвальдом і послом Естонії Пустою.

Далядіє предложив лісту уряду.

ПАРИЖ, 30. І. ПАТ. В год. 12.30 премієр Далядіє предложив президентові Лебренові такий склад уряду: премієр і міністер закордонних справ Далядіє, справедливість Пенансіє, внутрішні справи Фро, м-ство фінансів і буджету Пієтрі, м-ство війни ген. Фабрі, хліборобство Кеі, летунство Ко, м-ство торговлі Місткер, м-ство праці Валядіє, м-ство прилюдного здоровля Лісбон, почта й телеграф Берніє.

Садівничо-огородничий і пасічничий курс у Милованні.

У господарсько-садівничій школі Т-ва „Просвіта“ в Милованні відбудеться в часі від 15-го квітня до 15. липня 1934 р. садівничо-огородничий і пасічничий курс.

На курсі будуть вчити фахівці, які працюють у Школі та окремо для тої цілі заанґажовані прелеґенти.

Практична наука буде відбуватися в шкільному огороді, саді, шкілках овочевих деревець та пасіці.

На курс приймається мужчин у віці від 15 до 24 літ, що покінчили найменше народню школу.

За науку і цілковите удержання в інтернаті платять ученики по 130 зол. за цілий курс, а саме 50 зол. при зголошенні, а 80 зол. з початком другого місяця курсу.

До зголошення на курс треба долучити:

1. Шкільне свідоцтво,

2. посвідку родичів, потверджену громадським урядом, якою родичі зобовязуються вплатити належну оплату,

3. вислати переказом 50 зол., як першу рату за курс.

При жаланні інформацій належить долучити 90 сотиків в почтових значках на кошти переписки.

Зголошення слати найдальше до кінця лютого 1934 р. на адресу:

Господарсько-садівнича Школа Т-ва „Просвіта“ в Милованні — почта Стриганці над Дністром.

Про приняття на курс і день приїзду повідомить Управа Школи в половині березня.

Кількість учасників курсу обмежена, тому не зволікати зі зголошенням.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта“.

Протичужинецькі заворушення.

КОЛГУРІЛЕ (Зах. Австралія). ПАТ. У звязку з арештуванням обвинуваченого в убивстві ресторатора-чужинця прийшло тут до заворушень. Кількатисячна юрба домагалася виселення всіх чужинців, напала й ограбила пять готелів і 18 магазинів. Обстанову й уладження їх спалили серед вулиці. Поліція та вогнева сторожа не могла спочатку розігнати манїфестантів, які заняли теж трамваї та автобуси. Щойно як прийшла поліційна підмога з Перт і арештували кількадесять осіб, вдалося привернути порядок. Усі копальні вочинні. Чужинцям, яких в околиці Колгуріле є 7.000, вже давніше закидали, що вони є небезпечною конкуренцією г копальнях, бо годяться на нижчу плату

—o—

НОВИЙ ЛЕТ У СТРАТОСФЕРУ.

МОСКВА, 30. І. ПАТ. Нині в год. 9.07. почався новий лет стратосферійного бальону „Ооавіяхім". Згідно з радіокомунікатами в год. 11.50 бальон долетів до висоти 20.600 м.

—o—

Розвязання монархістичних союзів у Німеччині.

БЕРЛІН. 30. І. ПАТ. Пруський премієр Ґерінґ, як шеф тайної державної поліції звернувся до міністра внутр. справ Німеччини Фріка з внесенням, щоби негайно видати розпорядок розвязуючий всі істнуючі в Німеччині монархістичні союзи й організації.

У письмі до мін. Фріка Ґерінґ вказує, що тепер множаться признаки зростаючої монархістичної пропаганди, яку ведуть головно в колах німецької молоді. Основують нові монархістичні організації та стоваришення, які мають на меті поборювати нац.-соціялістичний рух. Премієр Ґерінґ заповідає, що пристосує якнайбільш безоглядно та якнайгостріше ті самі засоби проти елементів, невдоволених із нац.-соціялістичного режіму, хоч би йшло про монархістів, як свого часу пристосував їх проти комуністів.

НОВИНКИ

— **До Впов. Передплатників „Діла"!** Адміністрація „Діла" починає друк нових адрес для передплатників, тому просить усіх, що мають якісь бажання щодо поправки своїх адрес, повідомити про це Адміністрацію негайно. ?-?

— **„Distinction"** — косметичний кабінет вул. Коперника 42 а II. пов., тел. 72-18 виконує всякі косметичні заходи фахово-дипльомованими силами. Веде курси трьохмісячної науки косметики, що дають право виконувати практику самостійно. Вписи тривають. 734 5-5

— **Великі маскові вечерниці** улаштовує Т-во „Зоря" у Львові у власній салі, вул. Вірменська 25, дня 3. лютого 1934 р. Початок в год. 9. вечором. Дохід на Секцію Опіки над ремісничою молоддю. 992

— **Загальні Збори Тов. св. Андрея** відбудуться в четвер, 8. лютого 1934. — В год. 9. Служба Божа в семинарицькій церкві; в год. 10. Збори в залі Духовної Академії. Просимо П. Т. членів численно явитись на Зборах. Справи дуже важні. — **о. Ю. Дзерович**, голова, **о. Мих. Лада**, секретар.

— **Бюро Тірка** повідомляє, що в четвер, 1. лютого вечором й неділю 4. лютого в 12 год. полудня у салі польського Т-ва Музичного виступить з концертом хор Дана. У концерті беруть участь також пісоньяр Фоґ, гумористи Висоцький і арт. Марія Нобісівна.

— **Вистава Льва Ґеца.** У неділю, 4. II. ц. р. у салях Наукового Т-ва ім. Шевченка буде відкрита вистава праць відомого нашого мистця Льва Ґеца. На виставі буде 270 праць мистця, поділені на 4 салі. Першу салю виповнять закінчені олійні твори більших розмірів, другу — композиції, третю стрілецькі рисунки з визвольної війни, четверту зарисовки з Домбя. Лев Ґец буде представлений у всій повноті. Громадянство матиме змогу оглянути праці мистця за кругло 20 років його праці. Імя Л. Ґеца відоме у нас; його праці перенятї властивою йому символікою на військові, національні й індивідуальні теми. Л. Ґец належить до послідовних мистців, що йдуть по обраній дорозі непохитно, що хотять осягнути у своїй творчості певний пластичний і технічний рівень. Сподіваємося, що наше громадянство зацікавиться повним надбанням Л. Ґеца і що його вистава притягне багато відвідувачів.

— **На дохід будови церкви СС. Василіянок у Львові** відбудеться заходом комітету будови традиційна просфора в неділю 4. лютого ц. р. в салі монастиря (Потоцького ч. 95). У програмі: І. вистава премій для жертводавців на будову церкви, на яку жертвували образи: Труш (2), Новаківський, Курилас, Іванець, Гординський (2), Плешкан (2), Крха, Морачевська, Магалевський, Л. Ґец та Литвиненко (різьба); II. вокально-музична частина, в якій виступить: а) хор семинаристок, що відспіває коляди і щедрівки, б) п-а Скварківна з рецитаціями і в) п. Е. Цимбалістий, що відспіває „Всяческая" та „Ave Maria" з акомпаніяментом фортепяну і фісгармонії; III. спільна просфора. Початок: год. 5. пополудні.

— **Мабуть запізно.** Проти соймових виборів у тернопільській окрузі ч. 54 і проти сенатських виборів у тернопільському воєвідстві з листопада 1930 р. вніс пос. д-р Степан Баран протести з вимогою уневажнити ті вибори з причини виборчих зловживань, що вплинули на вислід виборів. Внаслідок внесення цих протестів відбулася у Найвищому Суді у Варшаві ще 16. січня 1932 р. розправа, на котрій д-ра Ст. Барана заступав пос. д-р Вол. Загайкевич. Найвищий Суд допустив тоді доказ з переслухання свідків, наведених у протесті, в дорозі реквізиції через дотичні городські суди. Досі переслухано кількадесять свідків у ріжних судах тернопільської виборчої округи, останніх в Тернополі дня 18. січня ц. р. Нової розправи у Найвищому Суді ще не визначено (а вже є розписані розправи по кінець березня) і мабуть буде вона вже злишна, якщо по замкненні теперішньої сесії розвяжуть небавком сойм і сенат з приводу ухвалення нової конституції, що є майже певне.

— **Нова кара за процесію.** Повітове староство в Тернополі укарало недавно о. Степана Вонса, пароха в Ігровиці, пов. Тернопіль, гривною у квоті сто зол., евентуально пятиденним арештом за те, що дня 16. травня 1933 пішов, як це робиться щороку, з церковною процесією до панщизняного хреста і відправив там молебен. Це уважає староство за збори під отвертим небом, на котрі о. Вонс не мав дозволу зі староства. Засуджений о. Степан Вонс кари не приняв і через посла д-ра Ст. Барана зголосив спротив до окружного суду в Тернополі, де небавком відбудеться карно-адміністраційна розправа.

— **Ревізії.** Дня 23. січня ц. р. перевела поліція з Дрогомишля, пов. Яворів, ревізію у Степана Жили, Івана Турка, Федя Кобика та в мешканні Гриця Матчишина — всіх у Нагачеві. Перші три — селяни, Матчишин постійно мешкає в Кракові. Шукали за якимись „протидержавними паперами".

— **Звільнили з слідчої вязниці.** З початком січня ц. р. звільнили зі слідчої вязниці окр. суду в Перемишлі Остапа Линду, Теодора Мацькова і Манька — всіх з Яворова, а на днях вийшли з вязниці Мих. Галушка з Яворова та ґімн. учень Фітель з Молошкович, який перебув у вязниці около 7 місяців, як підозрілий у приналежности до ОУН. Попереднім закидували розкидання летючок ОУН.

— **Відчит проф. В. Біднова.** 31. січня ц. р. відбудеться в Українськім Наук. Інституті в Берліні відчит проф. В. Біднова на тему: Академик Микола Петров (з нагоди 50-ліття його „Очерковъ исторіи украинской литературы XIX в.")

— **З Українського Наук. Інституту у Варшаві.** 20. січня ц. р. відбувся перший з циклю українських відчитів в радіо, який виголосив проф. О. Лотоцький на тему: Українське друковане слово. — 3. березня ц. р. проф. О. Лотоцький має виголосити відчит про Т. Шевченка. — 14. квітня відбудеться відчит проф. Р. Смаль-Стоцького на тему: Праця Українського Наук. Інституту в Варшаві. — 9. червня ц. р. інж. Є. Ґловінського — на тему Українська економічна наука.

— **15-ліття „Словака".** В січні ц. р. святкував братиславський католицький щоденник „Словак" своє 15-ліття. З початку виходив „Словак" у Ружомберку як тижневик, але небавком перенісся до Братислави, де виходив уже щоденно як орган словацької людової партії, провідником якої є відомий діяч і борець за права словацького народу о. Андрій Глінка.

— **Краєва хроніка.** В Мостах Великих застрілився у своїй канцелярії 52-літній нотар Станислав Чарнік наслідком нервового розстрою. — З Глинян виїхав до Львова Іван Баранський зі сумою 600 зол. і пропав без вісти. — В Стрільчу пов. Городенка коваль К. Найдух стрілив з револьверу до Марії Михайлюк раняючи її тяжко в черево, опісля вистрілом у серце відобрав собі життя. Страшна подія скоїлася на еротичному підкладі. — У Варшаві невислідженї досі бандити напали на дім ем. ґенерала З. Ринкевича і вбили його, ограбили ціле мешкання. — Біля стації Лібіхці на шляху Стрий-Сколе кинувся під колеса потягу і згинув якийсь молодий чоловік.

— **Ріжні вістки.** Атентатчик, що хотів убити австрійського канцлера Дольфуса, вніс касаційний відклик щодо свого присуду; відклик відкинули. — 117 „расистів", що втікли з австрійського концентраційного табору на Мадярщину, на приказ будапештенського ґубернатора зачинені в таборі Ґійла при румунському кордоні. — У Штутґарті відчинили окремий концентраційний табор для пияниць. — У Ватикані будують летовище; папа рішив вибудувати ще друге летовище в саді своєї віллі в Каєтель-Ґандольфо. — У франц. місті Аркей відбувся досить рідкий шлюб: молодий має 71 літ, молода 78. — Парижанка Рашель Мері, що покінчила самогубством разом зі своїм любком залишила спомин „Історія мого життя"; цей рукопис читатиме перш за все слідчий суддя.— Підчас останнього землетрусу в Індії згинуло 15.000 осіб: матеріяльні втрати більш як 7 міл. фунтів: підземельні тремтіння повторяються і наводять у ріжних містах страх на населення. — Італійський летун Льомбарді перелетів з пільотом Мацотім з Риму до Буенос Айрес у рекордовім часі 46 годин, осідаючи раз примусово біля Наталю. — Перед судом у Моравській Остраві розпочався процес директора копальні Ляріш-Ментха в Карліні, Заїчка, за спроневірення 7 міл. ч. кор. — Чеські природники ствердили, що коси, які давніше відлітали в вирій, тепер уже багато не відлітали. Поживи шукають собі біля людських осель. Це в більшости самці. Самички все ще відлітають на зиму на південь. — У французькім місті Ніор хуртовина перевернула місцевий ґотицький памятник, при цьому впало теж огорокання, що було побудоване з каменів, підпертих колами. При ближчім огляненні виявилося, що то людські кости. — В 1933 році інвестували 30 міліонів ч. к. на чеські фільми, накручувані в барандівських ателіє А-Б.

— **Незвичайний скупарище.** У пристані Сан-Франціско найшли старшого чоловіка у лахмітті. Він лежав виснажений від голоду. Його завезли у шпиталь, де він пролежав кілька днів і нічого не міг їсти. У його кишенях найшли дві чекові книжки на його імя. У одному банку мав він 50.000 дол., у другому 100.000 дол.

—o—

З судової салі.

ПОКАРАННЯ СВЯЩЕНИКА ЗА ЦЕРКОВНУ ПРОЦЕСІЮ І ПОМАЛЮВАННЯ ХРЕСТА.

Повітове староство в Тернополі карно-адміністраційним ореченням з 6. грудня 1933. покарало **о. Володимира Слюзара**, адміністратора гр.-кат. парохії в Сущині пов. Тернопіль, за те, що дня 16. травня 1933 р. в Сущині (в день знесення панщини) уладив публичний похід вулицями Сущина без дозволу староства, дальше, що в тому часі й місці зарядив помалювання хреста жовто-блакитними красками і вкінці що тогож дня зібрав шкільні діти без відома шкільної влади і приказав їм іти у згаданому поході з жовто-блакитними прапорцями, через що демонстраційно на публичному місці показав свою нехіть до польської держави і до шкільної влади. Повищими вчинками допустився він проступку зі статті 7, уступ 1. закону про збори з 11. березня 1932 (збори під голим небом без дозволу влади) і проступку зі статті з 11. липня 1932 (демонстраційно виявлена нехіть до польської держави і до польської влади). За це покарали о. Володимира Слюзара на основі статті 25. закону про збори **гривною у висоті 300 (триста) зол. із заміною на випадок нестягальности на кару чотирнацятьденного арешту** і на основі статті 18 розпорядку президента про право про проступки **на кару безоглядного триденного арешту.**

Проти цього оречення, котре видав заступник старости д-р Новак, відкликався о. В. Слюзар до окружного суду в Тернополі, внаслідок чого дня 26. січня ц. р. відбулася в тому суді у Тернополі (окружний суддя Мешковський) карно-адміністраційна розправа, на котрій обвинуваченого боронили адвокати: **посол д-р Степан Баран і д-р Лука Онуферко.**

Обвинувачений о. В. Слюзар на судовій розправі боронився тим, що дня 16. травня 1933 р., як щороку від десяток літ, відбувався

традиційний церковний похід у формі церковної процесії до хреста, поставленого на памятку знесення панщини, де відправлено молебень, після якого церковна процесія з хоругвами і співом церковних пісень вернулась до церкви. На таку церковну процесію з чисто релігійним характером не треба дозволу староства і то на основі постанов конкордату і польської конституції, котрі гарантують католикам у Польщі свобідне виконування релігійних практик і процесій в публичний спосіб без окремого дозволу політичної державної адміністрації. Панщизняний хрест стоїть на площі, котру громада дарувала місцевій церкві і його відновила Марія Копит зі Сущина сама з власної волі, помалювавши наріжники підстави хреста двома пасками у красці жовтій і синій. Хрест не є памятковий в розум'нні закону про охороню історичних памятників, бо такі хрести є в кожному селі. В процесії брали участь і деякі шкільні діти в товаристві своїх родич'в, бо того дня не було шкільної науки з причини учительської районової конференції, а жовто-сині паперові прапорці несли діти у передшкільному віці, а не шкільні діти, в чому нема зрештою ніякої зневаги польської держави, тимбільше, що ті самі діти виступали також і в інших церковних святах і в процесіях з подібними прапорцями. Отже до вини зовсім не почувається.

Оборонець д-р Ст. Баран, покликавшись на доказ правдивости оборони обвинуваченого на постанови конкордату й конституції і на ствердження обставини, що процесія до панщизняного хреста в Сущині в дні 16. травня відбувається щорічно традиційно від десяток літ без дозволу староства та має чисто релігійний характер, покликав на свідків емеритованого управителя місцевої школи Володимира Левицького, дяка Михайла Копита зі Сущина й Агафію Горішну з Осталець, а Марію Копит на обставину, що вона з власної волі поставила хрест; на обставину, що шкільні діти брали участь у процесії на приказ своїх родичів і що прапорці несли діти в передшкільнім віці, свідків школярів Дмитра Романчука, Івана Бейбака сина Миколи і Юліяна Бейбака сина Івана зі Сущина. Дотично того, що панщизняний хрест не стоїть під консерваторською опікою і що його вільно малювати довільними красками, просить оборонець д-р Баран перечитати судові акти проти Ірини Ворко зі Сущина з 3. червня 1931 до II. Кал. 458/31, коли згадану укарали були за помалювання того самого хреста, а Найвищий Суд внаслідок внесеної оборонок касації присудом з 10. жовтня 1932 № II. 3. К. 730/32 повищий присуд окружного суду в Тернополі ухилив з причин, наведених вище обороноцем.

Судля Мешковський допустив усі ті внески оборонця д-ра Ст. Барана і в цілях їх переведення відложив розправу.

—o—

☦ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Іляріон Лушпинський, б. капітан 77 п. п. австр. армії і емеритований начальник почти упокоївся 16. I. на 81. р. життя. Похорон відбувся 18. I. при великім здвизі місцевого і доокличного громадянства. Покійник був членом наших центральних культурних установ, тихим та вірним сином свого народу. В. Й. П.!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 31. I. год. 7·30 веч. „Чоловік що був четвергом".

Четвер, 1. II. год. 7·30 веч. „Чоловік що був четвергом".

Театр Ріжнородностей.

Середа, 31. I. год. 7·30 веч. Вертеп „Шахи Пана Маршалка".

Середа, 31. I. год. 9·15 веч. Вертеп „Шахи Пана Маршалка".

Четвер, 1. II. год. 7·30 веч. Вертеп „Шахи Пана Маршалка".

Концертове Бюро Кірка:

Четвер, 1. лютого хор Дана.

Неділя, 4 лютого хор Дана.

Украївский Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Городенка:

30. I. Цілунок перед дзеркалом.
31. I. Чумаки.
1. II. Королева Кіна.
2. II. Гра на замку.
4. II. Сонце Руїни.

Серафинці:

3. II. Пісні в липах.

З Городенки іде театр до Коломиї і Станиславова.

Кіна.

АДРІЯ: „Д-р Джекиль і мр. Гайд".
АПОЛЬО: „За два шлунки", звуковик з пісоньками Е. Ф. Буріяна).
АТЛЯНТИК: „Гріх одної ночі".
ВАНДА: „Братерство народів".
КАСІНО: „А.-Л. 14 затонув".
КОЛІСЕЙ: „Пристань Сан Дієго", ревія „Фронтом до моря".
КОПЕРНИК: „Заповіт д-ра „Мабіз".
МАРУСЕНЬКА: „Заповіт д-ра Мабіз".
МІРАЖ: „Навіжена пансіонарка" (Анні Ондра)
МУЗА: „1002-а ніч".
ПАЛЯС: „Велика княжна Олександра (з Єриною та Шлєзаком).
ПАН: „Жінки без будучини" та ревія.
ПАСАЖ: „Чоловік на дна" та Фліп і Флап як „Полковник і його чура".
ХИМЕРА: „Шерльок Голмс" (Клів Брук).
СТИЛЕВЕ: „Ніч шалу", ревія „Не роби з тата варята".
УТІХА: „Тайна звіринця" та ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 31. січня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 19·00, 21·35 Концерт. **Братислава** (298,8) 12.35 Концерт, **Мор. Острава** (259,1) 18·25 Легка музика, **Атльона** (531) 20·55, 22·00 Спів, **Ляйпціг** (372,2) 12·00 Концерт, 17·50 Віольончеля, **Букарешт** (212,6) 17·60, 18·15 Концерт, 20·45 Спів, 21·15 Скрипка, **Стокгольм** (426,1) 19·30 Шведські пісоньки, **Будапешт** (550,5) 18·50 Спів, 20·15 Циг. музика, 21·50 Концерт, **Мілано** (368,6) 11·50 Квінтет, 18·10 Спів, **Рим** (420·8) 13·00 Легка музика, 20·50 Опера.

Четвер, 1. лютого 1934.

Відень (506,8) 17·15 Солісти (музика, спів), 19·25, 22·05 Концерт, **Братислава** (29 ,8) 18·00 Словацькі пісоньки, **Прага** (470,·) 19·45 Концерт, **Париж** (1714) 21·00 „Корабель-примара" оп. Р. Вагнера, **Атльона** (531) 21·00, 21·30 Спів, **Білгород** (437,3) 20·30 Оп. арії, **Берлін** (356,7) 19·00 Держ. авдиція (музика, спів), **Кенігсвустергавзен** (1545) 17·35 Скандинавські пісні, **Ляйпціг** (382,2) 15·10 Солісти, **Бреслав** (315,8) 12·00 Концерт, **Будапешт** (549,5) 18·30 Фортепян, 19·30 Пісоньки, **Мілано** (368,6) 17·10 Танкова музика, 22·00 „Ль'Альба де ля Рінашіта" муз. мельодрама Катоні, **Рим** (420,8) 14·10 Легка музика, 17·00 Інст.-вок. концерт, 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Середа, 31. січня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Зірки ревії (грам. плити), 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Історія про вояка (грам. плити), 16·10 Для дітей: „Дарунок півн. вітру" (Серошевського), 16·55 Концерт орхестри, 18·00 Природничий відчит, 18·20 Фортепян, 19·07 Всячина, 19·25 Літ. фейлетон „Два покоління в літературі", 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 50·00 Легка музика, пісоньки, 21·00 Фейлетон, 21·15 Камер. концерт, 22·00 Коляди, 22·45 Музика з грам. плит, 23·05 Танкова музика.

Четвер, 1. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Нар. танки (грам. плити), 12·35 Шкільний концерт (музика, спів), 16·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Концерт джезової орхестри, 16·40 „Про гонорову відповідальність жінок", 16·55 Спів (Ед. Плонський), 17·20 Камер. концерт із Варшави, 17·50 Перед кам. концертом льв. фільгармонії. 18·00 Програма робіт фонду праці на 1934 р., 18·20 Авд. „Вірна ріка" Жеромського, 19·03 Про корсарів і піратів мистецтва (пласт. вістки). 19·15 Всячина, 19·25 Промова голови Польської Академії Літератури Серошевського, 18·40 Сніговий комунікат, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00, 21.15 Концерт (музика, спів, Голембйовський, тенор), 21·00 Техн. скринька, 22·00 Ретрансмісії із закордонних станцій, 23·05 Танкова музика.

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·51 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·60, Париж 34·90, Берлін 210·40, Ціріх 172·06, Амстердам 357·50, Нюйорк кабель 5·52 і пів, Нюйорк чеки 5·30 і пів.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 29. I. масло 2·50, молоко, —·19, сметана —·90, яйця 3·60—3·70

Тенденція на масло, молоко і сметану удержана, на яйця зниткова.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.55	1.40	1.10
Гуси	1.50	1.30	1.05
Індики	1.80	1.65	1.55
Пантарки за одну штуку		2.50	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори Філії Союза Українок в Тернополі відбудуться дня 25. лютого ц. р. в салі Тов. „Бесіда" в год. 3-ій попол. 1010

☦

о. Володимир Яцковський

парох Рожнітова

номер 21 січня ц. р у 68 р. життя а 44 р. священства. Похорони відбулися 24 січня при численній співучасти священиків та вірних.

Вічна Йому Память!

ПОДЯКА.

Прибита горем по втраті мужа дякую Всім, що в часі Його довгої недуги відвідували та розраджували. О. К. Куницькому дякую за те, що поспішив за покійника із Найсв. Тайнами, за відправу парастасу і панахиди та прощальні слова; О. Деканові О. Лопушанському за провід у похоронах, о. о. сов. Войтовичеві, Гвоздецькому, Сеньковському, Турчмановичеві та о. катехитові ...Рачові за відправу сумного обряду. Дякую теж церковному хорові та його диригентові п Чолієви й цілому місцевому та доокличному громадянству, яке взяло численну участь в похоронах.

Ванда з Томашеків-Лушпинська вдова.

1009

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.